

ЦЕНТР
ГРОМАДСЬКОГО
ЗДОРОВ'Я

ГРИП ТА ГРВІ В УКРАЇНІ

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

10 тиждень

(04–10.03.2024)

Дата випуску:
12.03.2024

www.phc.org.ua
fb.com/phc.org.ua

Резюме за 10 тижень по Україні

- Інтенсивний показник захворюваності на ГРВІ, включно із COVID-19, становить 408,4 на 100 000 населення, що на 15,5% менше епідемічного порога, розрахованого для України, та на 5,4% менше аналогічного показника минулого тижня.
- За даними рутинного епідеміологічного нагляду захворюваність на ГРВІ знизилася порівняно з попереднім тижнем: серед дорослих — на 7,7%, серед дітей віком до 17 років — на 3,7%.
- У 16 (64%) регіонах зафіксовано циркуляцію вірусів грипу, що свідчить про широке географічне розповсюдження вірусів грипу в Україні; у системах рутинного і дозорного епідеміологічного нагляду частка позитивних результатів на віруси грипу типів А та В становить 21,8%.
- У системі дозорного епіднагляду зареєстровано 163 пацієнтів, клінічний стан яких підлягає визначенню випадку грипоподібного захворювання (ГПЗ), інтенсивний показник — 254,3 на 100 000 населення, що на 2,2% більше показника за попередній тиждень. Захворюваність на ГПЗ серед дітей віком до 17 років збільшилася на 24,9%, серед дорослих — зменшилася на 8,4%.
- Зареєстровано 139 пацієнтів, клінічний стан яких підлягає визначенню випадку тяжкої гострої респіраторної інфекції (ТГРІ); пропорційний внесок ТГРІ до показника госпіталізації з усіх причин становить 2,6%.
- У системі дозорного епідеміологічного нагляду визначено віруси грипу, парагрипу, аденовіруси, RS-віруси, риновіруси, метапневмовіруси і SARS-CoV-2.
- Зареєстровано 28 летальних випадків грипу та ГРВІ, зокрема 6 випадків сталися внаслідок грипу і 22 — серед осіб, які мали позитивний результат тесту на COVID-19.
- Профілактичні щеплення від грипу отримали 1 288 осіб, зокрема 912 — із груп медичного та епідемічного ризику (табл. 1).

Резюме з початку сезону по Україні

- Протягом епідемічного сезону, з 2 жовтня 2023 року до 10 березня 2024 року, на ГРВІ перехворіли 3 590 764 людей (10% населення країни), що на 31,3% більше аналогічного періоду сезону 2022/2023. Серед усіх пацієнтів із ГРВІ за результатами тестування виявлено 147 155 (4,1%) випадків захворювання на COVID-19 (табл. 1).
- Від грипу та ГРВІ померли 882 людини, зокрема 67 — унаслідок грипу та 815 — мали позитивний результат тесту на COVID-19.
- За даними рутинного епідеміологічного нагляду серед позитивних результатів лабораторних досліджень домінують віруси SARS-CoV-2 (77,3%), в інших випадках визначено віруси грипу та інших захворювань респіраторної групи (парагрипу, аденовіруси, RS-віруси, риновіруси, бокавіруси, метапневмовіруси).
- Проти грипу вакциновано 141 734 осіб, зокрема 90 105 — із груп медичного та епідемічного ризику, що становить 1,05% від загальної цільової групи.

Таблиця 1. Основні показники за 10 тижднів і з початку епідемічного сезону

№ з/п	Показник	Усього з початку сезону	За звітний тиждень	За попередній тиждень	Зміни
Захворюваність на ГРВІ					
1	Кількість випадків (інтенсивний показник)	3 590 764 (9 977,9)	146 953 (408,4)	155 381 (431,8)	– 5,4%
	зокрема дітей (інтенсивний показник)	1 956 425 (29 001,7)	85 064 (1 260,9)	88 364 (1 309,9)	– 3,7%
2	Госпіталізовано (зокрема дітей)	108 421 (57 322)	4 202 (2 352)	4 582 (2 560)	– 380 (– 208)
3	Кількість летальних випадків унаслідок грипу (зокрема дітей)	67 (2)	6 (5 рутинна + 1 дозор) (0)	3 (0)	+ 3
4	Кількість осіб, які вакциновані проти грипу (зокрема із груп ризику)	141 734 (90 105)	1 288 (912)	3 051 (2 149)	– 1 763 (– 1 237)
Дослідження із визначення вірусів грипу методом ПЛР					
1	Кількість здійснених досліджень у рутинній системі епіднагляду	9 863	420	650	– 230
1.1	зокрема із позитивним результатом	2 698 27,4%	91 21,7%	159 24,5%	– 68
2	Кількість здійснених досліджень у дозорній системі епіднагляду	3 248	122	142	– 20
2.1	зокрема із позитивним результатом	594 44,1%	27 61,4%	68 47,9%	– 41
Захворюваність на COVID-19					
1	Кількість підтверджених випадків COVID-19 (зокрема дітей)	147 155 (16 816)	1 639 (224)	1 797 (195)	– 8,8% (+ 14,9%)
2	Госпіталізовано (зокрема дітей)	31 080 (815)	562 (73)	637 (87)	+ 75 (– 14)
3	Кількість летальних випадків із діагнозом «COVID-19» (зокрема дітей)	815 (4)	22 (21 рутинна + 1 дозор) (0)	30 (0)	– 8

Захворюваність на грип та ГРВІ в сусідніх країнах (9 тиждень 2024 року)

За даними спільного бюлетеня Всесвітньої організації охорони здоров'я і Європейського центру профілактики та контролю захворювань (<https://erviss.org>) на європейському регіональному рівні епідемічна інтенсивність грипу підвищена, але невпинно знижується. Протягом двох останніх місяців зменшується активність RS-вірусів та SARS-CoV-2, є тенденція до зниження кількості госпіталізацій і надходжень до відділень реанімації та інтенсивної терапії пацієнтів, у яких за результатами лабораторних досліджень визначено SARS-CoV-2 і RS-віруси. Водночас у Білорусі, Польщі, Румунії та Словаччині зареєстровано середню інтенсивність епідемічного процесу, Угорщина повідомила про середню активність грипу.

Широке географічне розповсюдження вірусів грипу зареєстровано в Угорщині, регіональне — у Білорусі та Румунії, локальне — в Польщі та Словаччині.

На звітному тижні відомості про реєстрацію випадків захворювання на грип не надала Молдова (рис. 1).

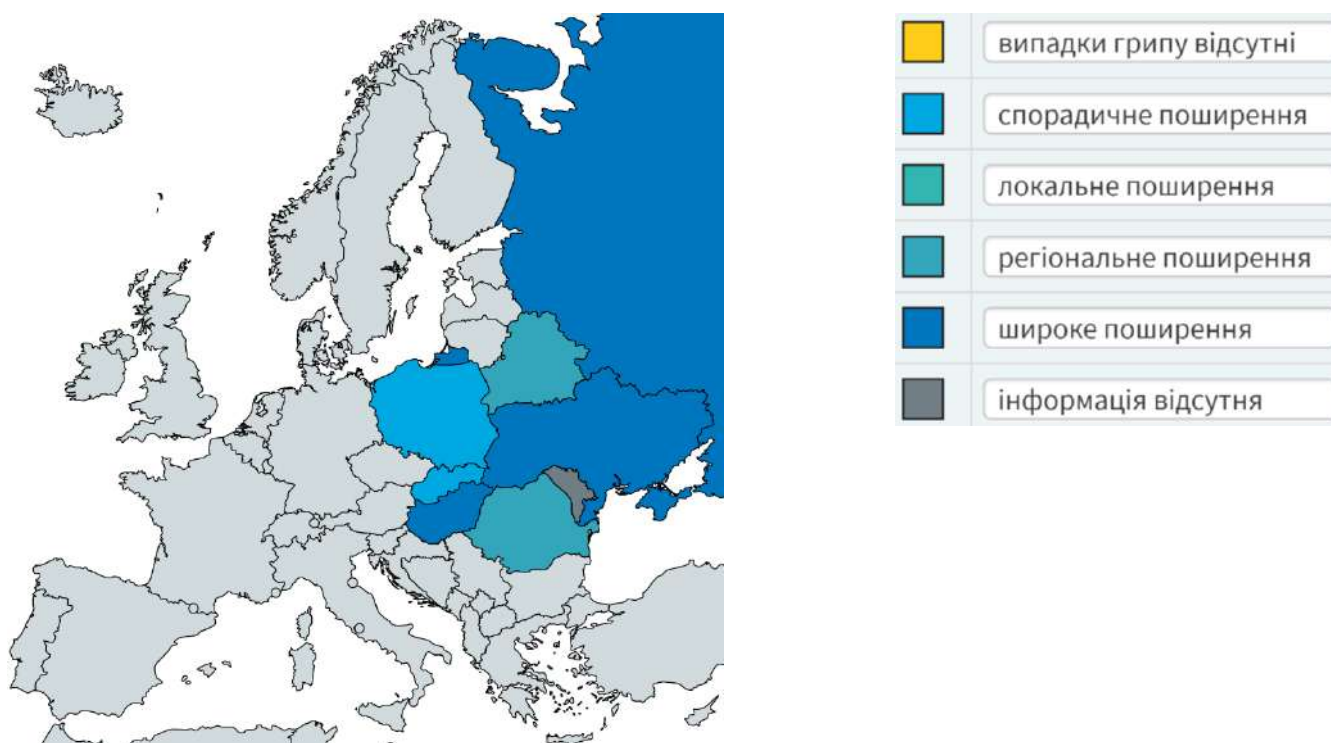

Рис. 1. Географічне поширення грипу в країнах європейського регіону (<https://erviss.org>) за 9 тиждень 2024 року

Моніторинг рівня підвищеної смертності

За результатами звітів 25 країн Європи, що на 8 тижні 2024 року взяли участь у моніторингу надлишкової смертності для прийняття рішень у секторі громадського здоров'я (EuroMOMO), у Німеччині зареєстровано незначне перевищення рівня смертності з усіх причин. Водночас в Італії визначено помірний рівень надлишкової смертності. За оцінкою EuroMOMO у країнах — учасницях значно підвищився рівень надлишкової смертності загалом та особливо у вікових групах старше 45 років.

Після тривалого періоду підвищеної загальноєвропейської смертності через пандемію COVID-19 перевищення рівня смертності з усіх причин в інших країнах європейського регіону не зареєстровано (рис. 2). Результати аналізу можуть різнитися залежно від країни, включеної до щотижневого звіту, і затримки реєстрації випадків.

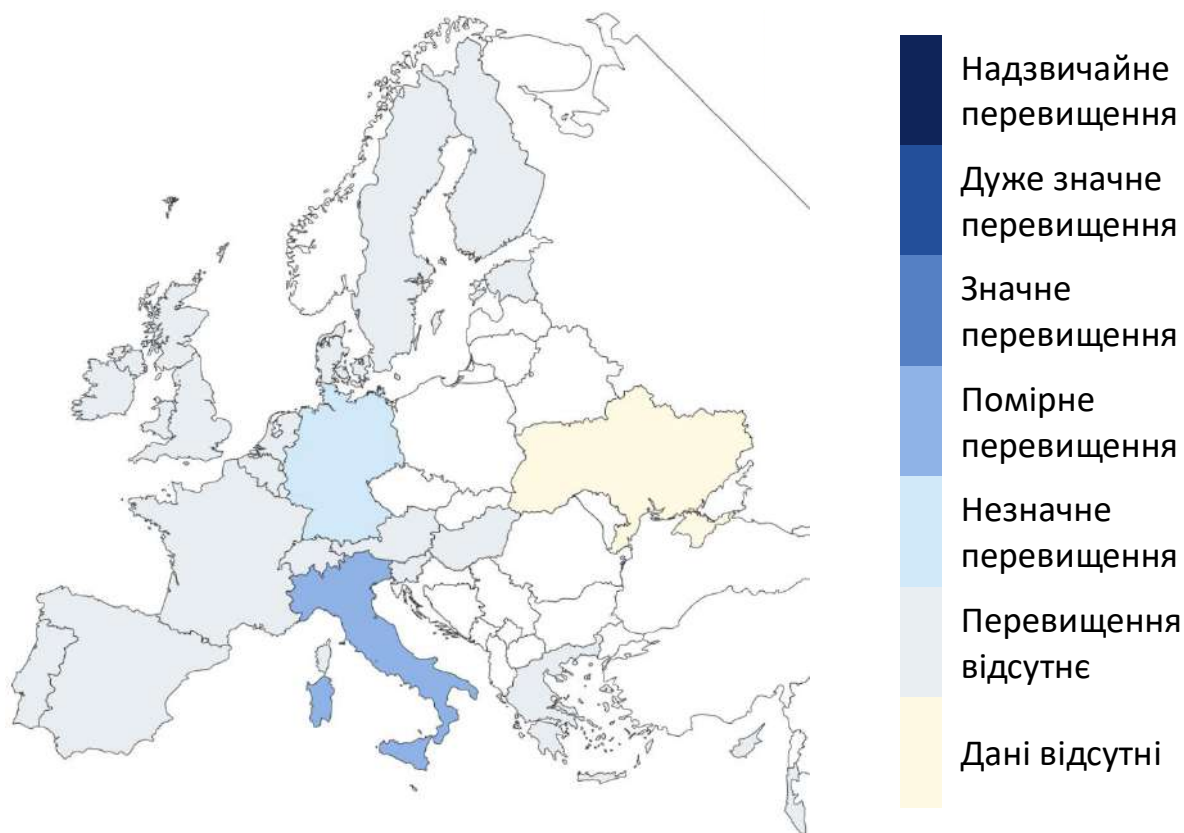

Рис. 2. Рівень надлишкової смертності від грипу на основі мапи зі щотижневим Z-показником¹ для всього населення у країнах — партнерах EuroMOMO та субнаціональних регіонах, що надають відомості, 8 тиждень 2024 року

Аналіз даних рутинного епідеміологічного нагляду

1. Гострі респіраторні вірусні інфекції (ГРВІ)

Дані рутинного епіднагляду за 10 тижднів 2024 року отримано від закладів охорони здоров'я усіх областей України, крім Луганської.

Значення інтенсивного показника захворюваності розраховано на основі кількості всіх зареєстрованих випадків ГРВІ (грип, аденовірус, риновірус, парагрип, COVID-19 та інші).

За звітний тиждень на ГРВІ захворіли 146 953 особи, зокрема 85 064 дитини віком до 17 років (57,9%). Інтенсивний показник захворюваності² становить 408,4 на 100 000 населення, що на 15,5% менше епідемічного порога, розрахованого для України, та на 5,4% менше аналогічного показника за попередній тиждень (рис. 3).

¹ Z-показник надлишкової смертності — стандартизоване відхилення кількості смертей від базової лінії, розрахованої для певного регіону. Використовують для порівняння показників надлишкової смертності між країнами чи регіонами в нашій країні, різними популяціями або між різними періодами часу.

² Інтенсивний показник захворюваності розраховано згідно з кількістю населення за даними Державної служби статистики України.

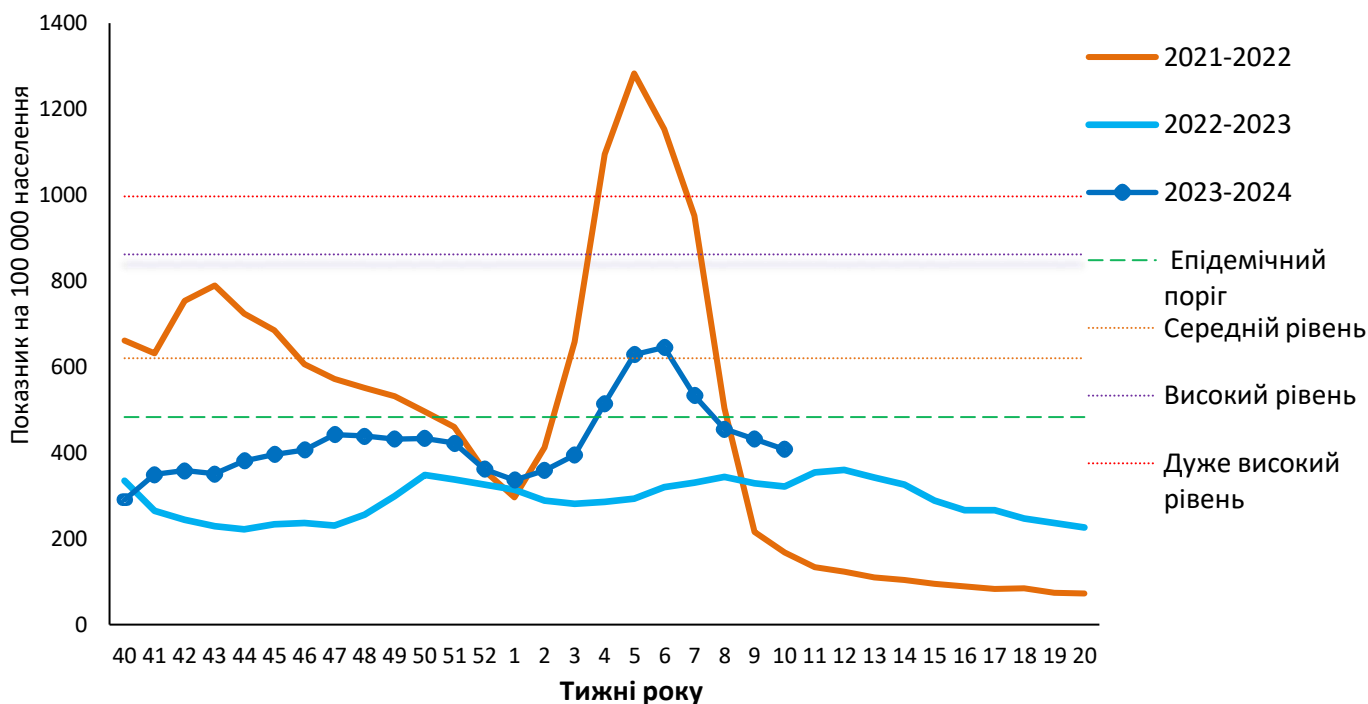

Рис. 3. Інтенсивний показник захворюваності на грип і ГРВІ та рівень перевищення епідемічного порога, 10 тиждень 2024 року

На звітному тижні у всіх регіонах України та м. Київ був неепідемічний рівень захворюваності на ГРВІ (рис. 4).

Рис. 4. Рівні епідемічної активності ГРВІ у регіонах України, 10 тиждень 2024 року

Із 4 по 10 березня було госпіталізовано 4 202 осіб (2,9% від загальної кількості захворілих на ГРВІ), зокрема 2 352 дітей віком до 17 років (56% усіх госпіталізованих).

У системі рутинного епідеміологічного нагляду зареєстровано 5 летальних випадків унаслідок грипу. У Житомирській області у людини віком 62 роки під час лабораторних досліджень визначено фрагменти РНК вірусів грипу типу А(Н1)рdm09.

У Волинській області (особа віком 39 років) — фрагменти РНК вірусів грипу типу В. У Дніпропетровській (62 роки) та Харківській (54 роки) областях у померлих визначили фрагменти РНК вірусів грипу А не субтипіваних. У Львівській області у пацієнта віком 39 років одночасно були визначені фрагменти РНК вірусів грипу А не субтипіваних і SARS-CoV-2. Усі померлі не мали профілактичних щеплень проти грипу у цьому сезоні.

2. Гостра респіраторна хвороба COVID-19, спричинена коронавірусом SARS-CoV-2

Протягом звітного тижня за даними рутинного епідеміологічного нагляду серед усіх пацієнтів із ГРВІ зареєстровано 1 639 осіб (1,1%), які мали позитивний результат тесту на COVID-19. Госпіталізовано 562 осіб (34,3% усіх пацієнтів із COVID-19).

Найбільше випадків COVID-19 на 100 000 населення зареєстровано у Дніпропетровській, Рівненській та Хмельницькій областях (рис. 5).

Рис. 5. Захворюваність на COVID-19 у регіонах України, 10 тиждень 2024 року

Протягом звітного тижня серед дітей віком до 17 років зареєстровано 224 підтверджені випадки COVID-19, що більше на 14,9% порівняно з попереднім тижнем. Медичну допомогу в умовах стаціонару отримали 73 дитини (13% усіх госпіталізованих осіб із COVID-19), зокрема 1 дитина віком до 4 років отримала медичну допомогу у відділенні реанімації та інтенсивної терапії.

За даними рутинного епідеміологічного нагляду протягом звітного тижня було зареєстровано 21 летальний випадок серед осіб, які мали позитивний результат тесту на COVID-19. Усі померлі не мали профілактичних щеплень проти COVID-19 за останні 12 місяців.

3. Лабораторні дослідження в системі рутинного епідеміологічного нагляду за ГРВІ

За результатами лабораторного дослідження зразків матеріалів від 2 410 пацієнтів із закладів охорони здоров'я у 328 (13,6%) випадках визначено віруси респіраторної групи інфекцій (табл. 2). З-поміж усіх позитивних знахідок віруси SARS-CoV-2 визначено в 297 (90,5%) випадках.

У 12 областях України та м. Київ серед 420 пацієнтів із підозрою на грип у 91 (21,7%) зразку матеріалів визначено фрагменти РНК вірусів грипу А не субтипованих, А(Н1)pdm09 та В.

Таблиця 2. Результати досліджень зразків матеріалів від пацієнтів закладів охорони здоров'я України за 10 тижднів 2024 року

Показник	Звітний тиждень	Усього від початку сезону
Кількість обстежених осіб на грип	420	9 863
Кількість позитивних результатів, абс. знач. (%)	91 (21,7)	2 698 (27,4)
А не субтипований	72	2 016
А(Н1)pdm09	3	474
А(Н3)	0	6
В	16	202
Кількість обстежених осіб на ГРВІ	2 410	66 396
Кількість позитивних результатів, абс. знач. (%)	328 (13,6)	12 877 (19,4)
Парагрип	1	50
Аденовіруси	11	212
RS-віруси	4	366
Риновіруси	3	137
Бокавіруси	2	21
Коронавіруси OC43, 229E, NL63, HKU1	0	3
Метапневмовіруси	10	46
SARS-CoV-2	297	12 042

4. Вакцинація проти грипу

За 10 тижднів 2024 року проти грипу вакциновано 1 288 осіб, зокрема 912 — із груп медичного та епідемічного ризику (рис. 6).

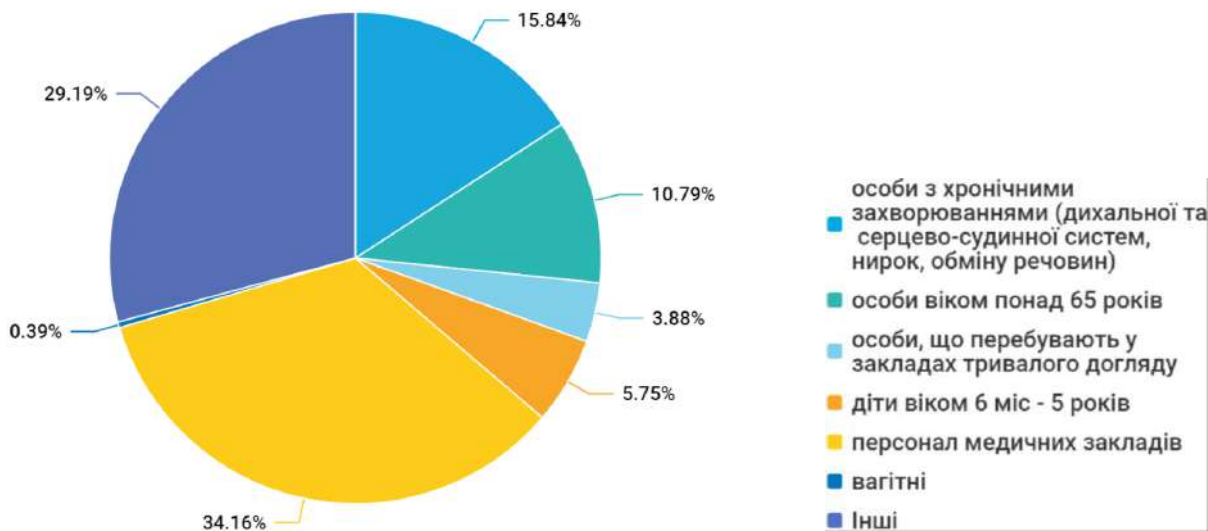

Рис. 6. Групи ризику, які отримали щеплення проти грипу, 10 тижднів 2024 року

Аналіз даних дозорного епідеміологічного нагляду

1. Дозорний епіднагляд за грипоподібними захворюваннями

Дозорний епідеміологічний нагляд за грипом та ГРВІ (ДЕН) здійснюють у 12 регіонах України відповідно до географічного розподілу: північ — Київ, Суми та Чернігів, схід — Дніпро і Харків, південь — Запоріжжя й Одеса, захід — Львів, Рівне і Чернівці, центр — Кропивницький та Вінниця.

ДЕН забезпечують 15 закладів первинної медико-санітарної допомоги (ПМСД) і 20 стаціонарних закладів охорони здоров'я (дозорні лікарні).

За інформацією, що надали 15 закладів ПМСД, протягом 10 тижня 2024 року зареєстровано 163 пацієнтів, клінічний стан яких підлягав визначенню випадку ГПЗ. Показник захворюваності серед дорослого населення становить 201,7 на 100 000, що на 8,4% менше показника попереднього тижня. Проте, порівняно з минулим тижнем, збільшився показник захворюваності серед дітей віком до 17 років — на 24,9% і становить 433,9 на 100 000 населення.

З-поміж 163 пацієнтів із ГПЗ у 67 (41,1%) було взято зразки матеріалів для тестування методом ПЛР на респіраторну групу інфекцій. За результатами лабораторного дослідження 60 зразків матеріалів у 21 (35%) випадку отримано позитивні результати, зокрема в 9 (42,9% від позитивних знахідок) випадках — на віруси грипу. Так, в Одеській (3) області та м. Київ (1) визначено віруси грипу А не субтиповані; у Львівській (1), Сумській (2) та Рівненській (1) областях — віруси типу В; у Харківській (1) області — віруси типу А(Н1)рdm09 (табл. 3).

З початку епідемічного сезону лабораторно досліджено 1 726 (44,6%) зразків матеріалів від 3 872 пацієнтів із ГПЗ, отримано позитивні результати у 671 випадку — 38,9% (рис. 7).

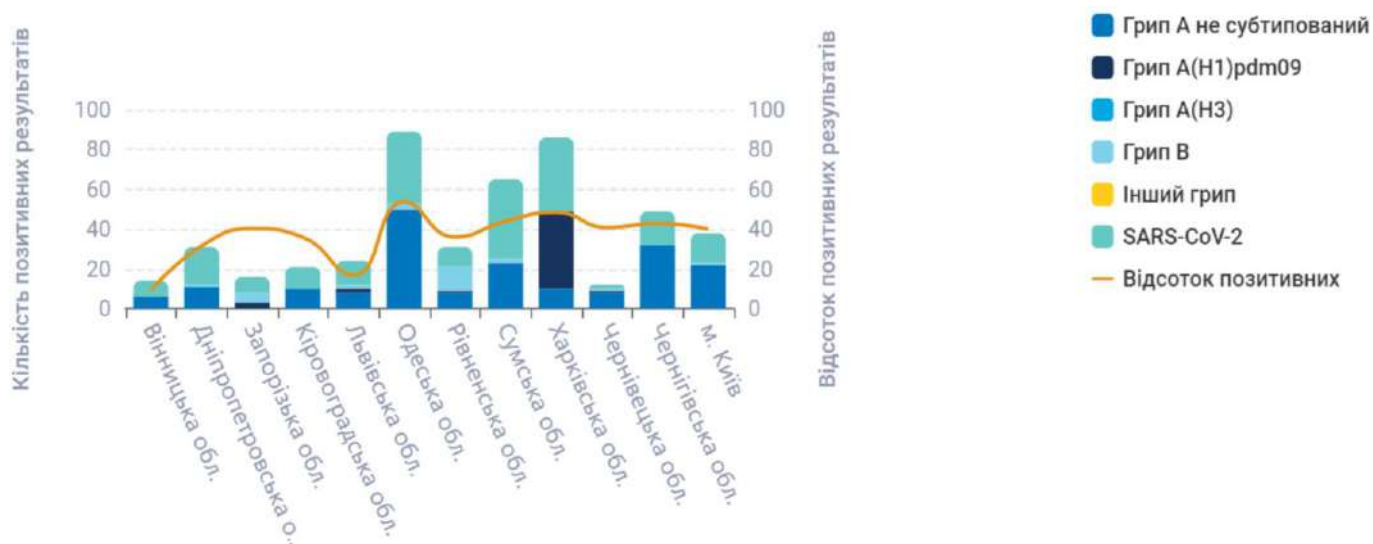

Рис. 7. Результати обстеження осіб із ГПЗ і частка отриманих позитивних результатів на грип та ГРВІ з початку епідемічного сезону 2023/2024, станом на 10 тиждень 2024 року

2. Дозорний епідгляд за тяжкою гострою респіраторною інфекцією

За інформацією, що надали 20 дозорних лікарень, упродовж звітного тижня зареєстровано 139 пацієнтів, клінічний стан яких підлягав визначенню випадку ТГРІ, зокрема 81 (58,3%) дитину віком до 17 років. Пропорційний внесок ТГРІ до показника госпіталізації з усіх причин становить 2,6%. У дозорній лікарні м. Одеса серед пацієнтів вікової категорії старше 65 років зареєстровано 2 летальні випадки: один пацієнт (92 роки) — із позитивним результатом тесту на COVID-19, у другого (66 років) — визначено фрагменти РНК вірусів грипу А не субтипованих.

З-поміж 139 випадків ТГРІ у 68 (48,9%) пацієнтів було взято зразки матеріалів для тестування методом ПЛР на респіраторну групу інфекцій. За результатами лабораторного дослідження 62 зразків матеріалів у 23 (37,1%) випадках отримано позитивні результати, зокрема у 18 (78,3%) випадках — на віруси грипу. Так, у Запорізькій (3) та Харківській (4) областях визначено віруси грипу типу А(Н1)рdm09; у Львівській (1) та Рівненській (1) областях — віруси типу В; у Дніпропетровській (2), Рівненській (3), Сумській (2) областях та м. Київ (2) — віруси грипу А не субтиповані (табл. 3).

З початку епідемічного сезону з-поміж 3 745 пацієнтів, клінічний стан яких відповідає ТГРІ, лабораторно досліджено 1 522 (40,6%) зразки матеріалів. Отримано позитивні результати на віруси респіраторної групи інфекцій у 676 (44,4%) випадках (рис. 8).

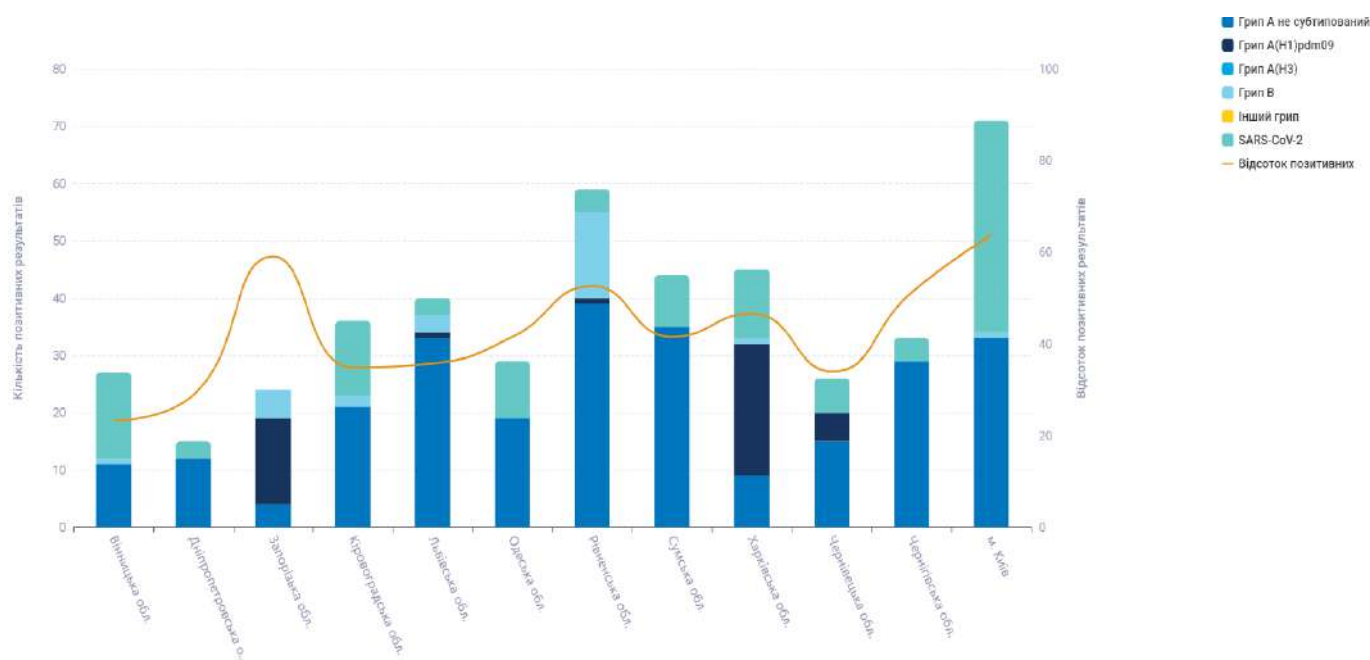

Рис. 8. Результати обстеження осіб із ТГРІ і частка отриманих позитивних результатів на грип та ГРВІ з початку епідемічного сезону 2023/2024, станом на 10 тиждень 2024 року

Таблиця 3. Результати досліджень зразків матеріалів із дозорних джерел за 10 тижднів 2024 року

Показник	Звітний тиждень		Усього за звітний тиждень	Сезон 2023/2024		Усього від початку сезону
	ГПЗ	ТГРІ		ГПЗ	ТГРІ	
Кількість досліджених зразків матеріалів	60	62	122	1 726	1 522	3 248
Кількість позитивних зразків, абс. знач. (%)	21 (35)	23 (37,1)	44 (36,1)	671 (38,9)	676 (44,4)	1 347 (41,5)
Кількість вірусів грипу, абс. знач. (% від позитивних)	9 (42,9)	18 (78,3)	27 (61,4)	261 (38,9)	333 (49,3)	594 (44,1)
А	5	16	21	234	305	539
А не субтиповані	4	9	13	188	260	448
А(Н1)рdm09	1	7	8	46	45	91
А(Н3)	0	0	0	0	0	0
В	4	2	6	27	28	55
Інші віруси респіраторної групи інфекцій, абс. знач. (% від позитивних)	12 (57,1)	5 (21,7)	17 (38,6)	410 (61,1)	343 (50,7)	753 (55,9)
Парагрип	1	1	2	33	21	54
Аденовіруси	2	1	3	63	74	137
RS-віруси	1	0	1	37	91	128
Риновіруси	1	0	1	39	23	62
Бокавіруси	0	0	0	6	5	11
Коронавіруси OC43, 229E, NL63, HKU1	0	0	0	2	0	2
Метапневмовіруси	1	0	1	15	13	28
SARS-CoV-2	6	3	9	215	116	331